TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Xây dựng văn hóa tuân thủ pháp luật theo yêu cầu của Nghị quyết số 66-NQ/TW

15:01 31/07/2025

Thứ trưởng Nguyễn Thanh Ngọc đề nghị, các đại biểu tập trung làm rõ hơn nội hàm, khái niệm văn hóa tuân thủ pháp luật, xác định những đặc điểm, cấu trúc nổi bật, các thành tố hình thành văn hóa tuân thủ pháp luật, mối quan hệ giữa văn hóa tuân thủ pháp luật với các khái niệm khác đã và đang triển khai như ý thức pháp luật, văn hóa công vụ, văn hóa công sở, văn hóa giao thông...

Sáng 31/7, tại Hà Nội, Bộ Tư pháp tổ chức Tọa đàm "Xây dựng văn hóa tuân thủ pháp luật theo yêu cầu của Nghị quyết số 66-NQ/TW" với sự tham gia của nhiều Bộ, ngành, địa phương và đại diện một số cơ sở tổ chức chính trị, xã hội.

Thứ trưởng Bộ Tư pháp Nguyễn Thanh Ngọc phát biểu tại Tọa đàm. Ảnh: VGP/Diệu Anh

Cần làm rõ hơn nội hàm, khái niệm văn hóa tuân thủ pháp luật

Phát biểu định hướng thảo luận, Thứ trưởng Bộ Tư pháp Nguyễn Thanh Ngọc cho hay, Trung ương đã ban hành 4 Nghị quyết được xem là "Bộ tứ trụ cột" để đưa đất nước bứt phá, phát triển trong kỷ nguyên mới, trong đó có Nghị quyết 66 về đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật. Nghị quyết 66 đề ra nhiều nhiệm vụ, giải pháp để hoàn thiện thể chế pháp luật trong giai đoạn mới, trong đó có việc nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật, đặc biệt là đề ra nhiệm vụ xây dựng, hình thành văn hóa tuân thủ pháp luật và Bộ Tư pháp được giao là cơ quan chủ trì nhiệm vụ này.

Thứ trưởng Nguyễn Thanh Ngọc đề nghị, các đại biểu tập trung làm rõ hơn nội hàm, khái niệm văn hóa tuân thủ pháp luật, xác định những đặc điểm, cấu trúc nổi bật, các thành tố hình thành văn hóa tuân thủ pháp luật, mối quan hệ giữa văn hóa tuân thủ pháp luật với các khái niệm khác đã và đang triển khai như ý thức pháp luật, văn hóa công vụ, văn hóa công sở, văn hóa giao thông…

Bên cạnh đó, xác định các yếu tố ảnh hưởng đến việc hình thành, duy trì văn hóa tuân thủ pháp luật. Qua thực trạng địa phương, cần đánh giá thực trạng tuân thủ pháp luật ở 3 góc độ đối với cán bộ công chức, doanh nghiệp và nhân dân. Đồng thời đề xuất các giải pháp xây dựng văn hóa tuân thủ pháp luật…

Phó Cục trưởng Cục Phổ biến, giáo dục pháp luật và Trợ giúp pháp lý, Bộ Tư pháp Phan Hồng Nguyên khẳng định, "Văn hóa tuân thủ pháp luật", "xây dựng văn hóa tuân thủ pháp luật" là những thuật ngữ được nhắc đến lần đầu tiên tại Thông báo Kết luận số 108-KL-TW ngày 18/11/2025 của Văn phòng Trung ương Đảng về chỉ đạo của đồng chí Tổng Bí thư Tô Lâm tại buổi làm việc với Ban cán sự Đảng Bộ Tư pháp và Nghị quyết số 66-NQ/TW ngày 30/4/2025 của Bộ Chính trị về đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật để đáp ứng yêu cầu đổi mới đất nước trong kỷ nguyên mới.

Quang cảnh Tọa đàm. Ảnh: VGP/Diệu Anh

Gần đây nhất, tại Diễn đàn khai trương Cổng Pháp luật quốc gia và đối thoại với doanh nghiệp, Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính đã tiếp tục nhấn mạnh tới vấn đề văn hóa tuân thủ pháp luật và việc xây dựng văn hóa tuân thủ pháp luật trong giới doanh nghiệp.

Để có giải pháp thúc đẩy xây dựng văn hóa tuân thủ pháp luật trong cán bộ, đảng viên, công chức nói riêng và nhân dân nói chung, trước hết cần làm rõ và cần có sự thống nhất về khái niệm, nội hàm, các yếu tố hình thành, tác động... tới văn hóa tuân thủ pháp luật.

Theo đó, văn hóa tuân thủ pháp luật theo nghĩa rộng là những giá trị, chuẩn mực, thói quen được hình thành, duy trì trong cộng đồng và được thể hiện qua thái độ tôn trọng pháp luật, niềm tin và nhận thức đúng đắn về pháp luật, hành vi ứng xử, chấp hành pháp luật một cách chủ động, tích cực, tự giác, đầy đủ...

Làm thế nào để người dân có văn hóa tuân thủ pháp luật?

Tại Tọa đàm, các đại biểu trao đổi, góp ý về thuật ngữ, nội hàm văn hóa tuân thủ pháp luật, các tiêu chí đánh giá, đo lường văn hóa tuân thủ pháp luật trong cán bộ, nhân dân; thực tiễn văn hóa tuân thủ pháp luật trên thế giới và kinh nghiệm, bài học cho Việt Nam; đưa ra một số đề xuất, giải pháp góp phần đổi mới công tác phổ biến giáo dục pháp luật và xây dựng văn hóa tuân thủ pháp luật...

Đa số ý kiến đều thống nhất rằng "văn hóa tuân thủ pháp luật" là một bộ phận hợp thành của văn hóa pháp lý và đồng thời là một yếu tố cấu thành trong tổng

thể nền văn hóa của xã hội.

Đại diện Tòa án nhân dân tối cao cho rằng, việc tập trung xây dựng văn hóa tuân thủ pháp luật, bảo đảm thượng tôn Hiến pháp và pháp luật trở thành một yêu cầu tất yếu, không chỉ đối với bộ máy nhà nước mà còn đối với toàn thể nhân dân. Đây là yếu tố nền tảng góp phần gắn kết chặt chẽ giữa khâu xây dựng và khâu thi hành pháp luật, nhằm phát triển xã hội bền vững, củng cố niềm tin của người dân vào công lý, thể chế.

Tuy nhiên, thực tế cho thấy việc tuân thủ pháp luật trong xã hội vẫn còn những hạn chế nhất định, cả ở góc độ nhận thức, tổ chức thực thi và hành vi ứng xử pháp lý trong đời sống. Chính vì vậy, Đảng ta đã xác định rõ vai trò trung tâm của pháp luật và đề cao yêu cầu nâng cao hiệu quả thực thi pháp luật trong đời sống xã hội.

Ảnh minh họa, nguồn internet.

Đặc biệt, Nghị quyết số 66-NQ/TW về đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới, đã đặt ra định hướng lớn nhằm đổi mới tư duy pháp lý, phát huy vai trò của pháp luật trong quản trị quốc gia, đồng thời nhấn mạnh trách nhiệm của cả hệ thống chính trị và người dân trong việc xây dựng văn hoá pháp luật, củng cố ý thức tuân thủ pháp luật như một chuẩn mực ứng xử của mọi chủ thể trong xã hội hiện đại.

Chia sẻ về văn hóa tuân thủ pháp luật trên thế giới, ThS. Phạm Ngân Hà, Vụ Pháp chế và Quản lý khoa học, Viện kiểm sát nhân dân tối cao cho hay, văn hóa tuân thủ pháp luật tại Đức được hình thành qua bối cảnh lịch sử, hệ thống giáo dục cũng như nhận thức của công dân, chuẩn mực xã hội và niềm tin vào pháp luật của người dân nước này.

Từ việc tham khảo kinh nghiệm của thế giới, ThS. Phạm Ngân Hà cho rằng, Việt Nam cần thúc đẩy các giá trị công dân và củng cố bản sắc quốc gia thống nhất; nâng cao năng lực thực thi pháp luật đi đôi với bảo đảm công bằng; bên cạnh đó, cần tập trung đầu tư vào giáo dục pháp luật và giáo dục công dân.

Ở góc độ địa phương, bà Phạm Thị Thanh Hương, Phó Giám đốc Sở Tư pháp Hà Nội cho hay, văn hóa xây dựng pháp luật của người dân của Thủ đô xuất phát từ nền văn hóa trước đây của người Hà Nội. Vậy làm thế nào để người dân có văn hóa tuân thủ pháp luật? Sở Tư pháp cho rằng cần tiếp tục hoàn thiện hệ thống pháp luật và cơ chế thực thi rõ ràng, minh bạch, khả thi, hiệu quả, dễ tiếp cận và áp dụng trên thực tiễn;

Đặc biệt, cần đẩy mạnh công tác phổ biến, giáo dục pháp luật để nhân dân hiểu đầy đủ nội dung của các văn bản pháp luật được ban hành trong từng giai đoạn, đặc biệt là các văn bản pháp luật mới ban hành.

Bên cạnh đó, cần coi việc tuân thủ pháp luật là một thành tố quan trọng của văn hoá; tạo điều kiện cho người dân tuân thủ văn hoá một cách tự nguyện, tự giác; kết hợp việc giáo dục pháp luật với giáo dục đạo đức, văn hoá, từng bước nâng cao nâng cao trình độ của nhân dân về mọi mặt; đưa việc giảng dạy pháp luật vào hệ thống các trường học…

Ảnh minh họa, nguồn hanoimoi.vn

Cần tăng cường phổ biến, giáo dục pháp luật

Phát biểu kết luận tọa đàm, Thứ trưởng Bộ Tư pháp Nguyễn Thanh Ngọc nhấn mạnh, người dân là trung tâm nên nội hàm khái niệm "văn hóa tuân thủ pháp luật" phải giúp người dân hiểu. Trong đó, yếu tố cần là "tuân thủ pháp luật; yếu tố đủ là hành vi, ứng xử với pháp luật trở thành sự tự giác, chủ động, trở thành thói quen, nếp sống rồi nâng lên thành "văn hóa".

"Khái niệm văn hóa có nhiều khái niệm khác nhau nhưng chung quy lại bao gồm tất cả những giá trị vật chất, tinh thần do con người sáng tạo, tạo ra, tích lũy qua nhiều thế hệ gồm cả các yếu tố hữu hình và vô hình, nhưng những yếu tố này phải trở thành chuẩn mực của xã hội, được xã hội công nhận...", Theo Thứ trưởng Nguyễn Thanh Ngọc nhấn mạnh.

Về yếu tố tác động đến sự hình thành của văn hóa, Thứ trưởng Nguyễn Thanh Ngọc nêu rõ, điều này thể hiện ở 2 góc độ gồm: Trình độ văn hóa và giáo dục phổ biến pháp luật. Ngoài ra còn có các yếu tố về nhận thức về giá trị đạo đức, văn hóa cộng đồng, niềm tin về pháp luật, tính nghiêm minh trong pháp luật, tính gương mẫu trong cán bộ thực thi pháp luật, yếu tố về điều kiện cuộc sống...

Về giải pháp để hình thành xây dựng "văn hóa tuân thủ pháp luật", Thứ trưởng Nguyễn Thanh Ngọc cho rằng, cần tăng cường phổ biến, giáo dục pháp luật trong gia đình, nhà trường và xã hội; đổi mới tư duy, nâng cao hiệu quả công tác phổ biến giáo dục pháp luật;

Bên cạnh đó, cần hoàn thiện Cổng Pháp luật quốc gia-đây là nơi vừa là duy trì phổ biến pháp luật vừa là trợ giúp pháp lý. Đồng thời, tiếp tục xây dựng thể chế và hoàn thiện pháp luật; bảo đảm tính nghiêm minh của pháp luật; xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức tuân thủ pháp luật, làm gương cho người dân, doanh nghiệp, tạo niềm tin vào pháp luật...

Theo chinhphu.vn